RÅDETS BESLUT (Gusp) 2021/1012

av den 21 juni 2021

om utnämning av Europeiska unionens särskilda representant för Afrikas horn

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 33 och 31.2,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) Den 8 december 2011 antog rådet beslut 2011/819/Gusp ([1]), där Alexander RONDOS utnämns till Europeiska unionens särskilda representant för Afrikas horn (*den särskilda representanten*).

(2) Den 25 juni 2018 antog rådet beslut (Gusp) 2018/905 ([2]) om förlängning av uppdraget för Alexander RONDOS som särskild representant för Afrikas horn. Det beslutet ändrades senast genom beslut (Gusp) 2021/352 ([3]). Den särskilda representantens uppdrag löper ut den 30 juni 2021.

(3) En ny särskild representant för Afrikas horn bör utnämnas för en period om 14 månader.

(4) Den särskilda representanten kommer att genomföra uppdraget under omständigheter som kan förvärras och hindra uppnående av de mål för unionens yttre åtgärder som anges i artikel 21 i fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Europeiska unionens särskilda representant

1. Annette WEBER utnämns härmed till Europeiska unionens särskilda representant (*den särskilda representanten*) för Afrikas horn för perioden 1 juli 2021–31 augusti 2022. Rådet får, på grundval av en bedömning av kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (Kusp) och på förslag av unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten), besluta att den särskilda representantens uppdrag ska förlängas eller avslutas tidigare.

2. Inom ramen för den särskilda representantens uppdrag ska Afrikas horn anses omfatta det område som är det primära fokuset för Europeiska unionens strategi för Afrikas horn (*strategin*), som antogs genom rådets slutsatser av den 10 maj 2021, nämligen Djibouti, Eritrea, Etiopien, Kenya, Somalia, Sydsudan, Sudan och Uganda. Den särskilda representanten ska också vid behov föra en dialog med länderna vid Röda havet och Nilbäckenet och andra länder samt med relevanta regionala och internationella partner i och utanför Afrikas horn, inbegripet Arabiska halvön och Nordafrika.

Artikel 2

Politiska mål

1. På grundval av strategins politiska mål ska den särskilda representantens uppdrag vara att aktivt bidra till regionala och internationella insatser för att uppnå fredlig samexistens och varaktig fred, säkerhet och utveckling inom och mellan länderna i regionen. Den särskilda representanten ska dessutom söka förbättra kvaliteten på, intensiteten i, inverkan av och synligheten för unionens mångfacetterade engagemang i Afrikas horn.

([1]) Rådets beslut 2011/819/Gusp av den 8 december 2011 om utnämning av Europeiska unionens särskilda representant för Afrikas horn (EUT L 327, 9.12.2011, s. 62).

([2]) Rådets beslut (Gusp) 2018/905 av den 25 juni 2018 om förlängning av uppdraget för Europeiska unionens särskilda representant för Afrikas horn (EUT L 161, 26.6.2018, s. 16).

([3]) Rådets beslut (Gusp) 2021/352 av den 25 februari 2021 om ändring av beslut (Gusp) 2018/905 om förlängning av uppdraget för Europeiska unionens särskilda representant för Afrikas horn (EUT L 68, 26.2.2021, s. 187).

2. Den särskilda representanten ska bidra till att utforma och genomföra unionens insatser i regionen på ett integrerat tillvägagångssätt, inbegripet på områdena politik, säkerhet och utveckling, och samordna alla relevanta instrument och aktörer för unionens åtgärder. Den särskilda representantens insatser ska genomföras i nära samarbete och samordning med relevanta chefer för unionens delegationer, Europeiska utrikestjänsten (utrikestjänsten), kommissionen, medlemsstaterna och andra relevanta EU-aktörer och berörda parter. Den särskilda representanten ska stärka EU:s inflytande i regionen och säkerställa samstämmighet i EU:s strategi på regional nivå.

3. Den särskilda representanten ska bidra till unionens åtagande att fördjupa sina strategiska förbindelser och sitt partnerskap med regionen Afrikas horn och dess länder, med målet att stödja fred och säkerhet, demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen, jämställdhet, humanitära principer och internationell humanitär rätt, hållbar utveckling, ekonomisk tillväxt, klimatåtgärder och regionalt samarbete.

4. De övergripande politiska målen som den särskilda representanten ska bidra till ska bland annat inbegripa följande:

a) Stabilisering av Afrikas horn, med fokus på den övergripande regionala dynamiken, inbegripet på landsnivå när så är relevant för stabiliteten i regionen.

b) Politiska övergångar, t.ex. i Etiopien och Sudan, freds- och statsbyggande processer i Somalia och Sydsudan samt förebyggande och tidig varning avseende potentiella konflikter mellan eller inom länderna i regionen, inbegripet gränsöverskridande tvister, och bidrag till medling och lösning av dessa konflikter.

c) Politiskt, säkerhetsmässigt och ekonomiskt hållbart regionalt samarbete samt gemensamma multilaterala åtgärder, särskilt med Förenta nationerna (FN), Afrikanska unionen (AU) och den mellanstatliga utvecklingsmyndigheten (Igad).

d) En förhandlingslösning om Stora etiopiska renässansdammen och främjandet av gränsöverskridande samarbete i hela Nilbäckenet.

e) Säkerheten, stabiliteten och samarbetet kring Röda havet.

Artikel 3

Uppdrag

1. För att uppnå de politiska målen i fråga om Afrikas horn ska den särskilda representantens uppdrag vara följande:

a) Aktivt bidra till genomförandet av strategin och förbättra den övergripande samstämmigheten och effektiviteten i unionens åtgärder i syfte att ytterligare fördjupa och stärka unionens förbindelser och partnerskap med Afrikas horn och dess länder och organisationer.

b) Föra en dialog med alla relevanta aktörer i regionen, nationella statliga och icke-statliga aktörer, regionala myndigheter, internationella och regionala organisationer, det civila samhället, ungdomar, den privata sektorn och diasporagrupper, i syfte att främja unionens mål och bidra till en bättre förståelse för unionens roll i regionen. I detta sammanhang ska den särskilda representanten regelbundet resa till alla länder i regionen.

c) Föra en dialog med relevanta aktörer utanför regionen, i syfte att hantera frågor som rör den övergripande regionala stabiliteten, inbegripet Stora etiopiska renässansdammen, Röda havet, Västliga Indiska oceanen och finansieringen av Afrikanska unionens uppdrag i Somalia (Amisom) och efterföljande AU-ledda säkerhetsengagemang. Kontakterna ska inbegripa bilaterala dialoger med, i förekommande fall, Amerikas förenta stater, Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Gulfstaterna och Egypten, regionala kontakter med Gulfstaternas samarbetsråd, det råd som består av arabiska och afrikanska stater vid Röda havet och Adenviken och andra relevanta internationella aktörer.

d) Företräda och främja unionens intressen och synlighet i relevanta regionala och internationella forum.

e) Uppmuntra till och stödja ett effektivt samarbete i politiska och säkerhetsrelaterade frågor och en hållbar ekonomisk integration i regionen via EU:s partnerskap med AU och regionala organisationer, särskilt Igad. Den särskilda representanten ska inleda/styra, stödja och främja konfliktlösningsmekanismer, särskilt Afrikaägda mekanismer men även mekanismer från Mellanöstern och Nordafrika, i syfte att främja effektiva åtgärder för förebyggande, nedtrappning och fredlig tvistlösning och försoning genom att uppmuntra till dialog, förhandlingar och medling.

f) Följa den politiska och säkerhetsmässiga utvecklingen i regionen och bidra till att utforma unionens politik gentemot regionen, i syfte att ge råd om åtgärder och lägga fram konkreta åtgärdsförslag, inbegripet avseende Eritrea, Etiopien, Somalia, Sudan, Sydsudan, gränstvisten mellan Sudan och Etiopien, spänningarna mellan Somalia och Kenya, Kenyas regionala roll, tvisten om Nilen, säkerheten vid Röda havet, främjande av regional integration och andra frågor i regionen som påverkar dess säkerhet, stabilitet och fredliga och inkluderande utveckling. Den särskilda representanten ska också bidra till unionens tidiga insatser och strategiska och långsiktiga vision för unionen i Afrikas horn.

g) Fortsätta att mobilisera regionalt och internationellt stöd för politiska övergångar, till exempel i Etiopien och Sudan, i nära samarbete med cheferna för unionens delegationer och medlemsstaternas beskickningar. Den särskilda representanten ska bidra till att stödja landsomfattande freds- och försoningsinsatser som bygger på en inkluderande och öppen dialog. Den särskilda representanten ska fortsätta insatserna för att ta itu med de regionala följderna av de många kriserna i Etiopien, bland annat i Tigray, särskilt genom att uppmuntra till en fredlig lösning av gränstvisterna med Sudan. Vad gäller Sudan ska den särskilda representantens insatser inriktas på att stödja genomförandet av fredsavtalet från Juba samt förhandlingarna om och genomförandet av efterföljande avtal.

h) Fortsätta att uppmuntra till starkare stöd från regionala och internationella aktörer till kritiska processer för fredsskapande och statsbyggande i Somalia och Sydsudan. Som ett komplement till insatserna från chefen för unionens delegation och medlemsstaterna ska den särskilda representanten stödja unionens statsbyggande insatser i Somalia, inbegripet utvecklingen av säkerhetssektorn. I detta avseende ska den särskilda representanten bidra till reflektionerna kring användningen av den europeiska fredsfaciliteten och de uppdrag och insatser inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP) som genomförs i regionen. Vad gäller Sydsudan ska den särskilda representanten i nära samarbete med chefen för unionens delegation fortsätta sitt nära samarbete med FN, Igad, AU och andra relevanta internationella partner för att upprätthålla deras stöd för fredsinsatserna och den övergripande stabiliseringen av landet.

i) Föra en dialog med Eritrea och insistera på en konstruktiv agenda på regional nivå, inbegripet om tillbakadragandet av eritreanska trupper från Etiopien.

j) Fortsätta att företräda unionen i egenskap av observatör vid de AU-ledda samtalen om Stora etiopiska renässansdammen. Den särskilda representanten ska i nära samordning med cheferna för unionens delegationer och medlemsstaternas beskickningar i Egypten, Sudan och Etiopien bidra till att stödja dialogen och samarbetet mellan parterna för att skapa tillit och utveckla förtroendeskapande åtgärder som kan bidra till att uppmuntra till en lösning av tvisten om Stora etiopiska renässansdammen. Mer allmänt ska den särskilda representanten bidra till unionens insatser för att öka engagemanget för vattendiplomati i hela Nilbäckenet.

k) Uppmuntra till samarbete, dialog och fredlig lösning av tvister kring Röda havet och bygga upp privilegierade förbindelser med regionalt ägda initiativ. Den särskilda representanten ska i nära samordning med unionens delegationer och medlemsstaternas beskickningar i regionen bidra till att utveckla en integrerad strategi för den större Röda havsregionen och till att utarbeta en inkluderande agenda för samarbete om Röda havet mellan relevanta regionala och internationella aktörer.

l) Uppmärksamt följa och främja samarbete för att möta gränsöverskridande utmaningar som påverkar Afrikas horn, särskilt rörande radikalisering och terrorism, sjöfartsskydd och piratdåd, gränstvister, alla former av olaglig hantering, inbegripet människohandel, olagliga finansiella flöden samt alla politiska och säkerhetsmässiga följder av humanitära kriser.

m) Främja tillträde för humanitärt bistånd, respekt för internationell humanitär rätt och skydd av civila.

n) Bidra, i samarbete med Europeiska unionens särskilda representant för mänskliga rättigheter, till främjandet av mänskliga rättigheter genom genomförandet av rådets beslut 2011/168/Gusp ([4]) och unionens politik för mänskliga rättigheter, inbegripet unionens riktlinjer om mänskliga rättigheter, särskilt EU:s riktlinjer om barn och väpnad konflikt samt om våld mot kvinnor och kampen mot alla former av diskriminering av kvinnor, samt unionens politik när det gäller FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000) och efterföljande resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet samt FN:s säkerhetsråds resolution 2250 (2015) om ungdomar, fred och säkerhet. Detta ska inbegripa diskussioner med Internationella brottmålsdomstolen och kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter samt med människorättsförsvarare.

o) Bidra till arbetet med att ta itu med klimatförändringarnas allt större inverkan på fred och säkerhet. Detta ska inbegripa att säkerställa att förebyggande och fredsbyggande åtgärder vidtas med hänsyn till klimat- och miljörelaterade säkerhetsrisker.

([4]) Rådets beslut 2011/168/Gusp av den 21 mars 2011 om Internationella brottmålsdomstolen och om upphävande av gemensam ståndpunkt 2003/444/Gusp (EUT L 76, 22.3.2011, s. 56).

2. För fullgörandet av sitt uppdrag ska den särskilda representanten bland annat

a) vid behov ge råd och rapportera om utformningen av unionens ståndpunkter i regionala och internationella forum, i syfte att proaktivt verka för åtgärder baserade på partnerskap och ömsesidig ansvarighet och stärka unionens integrerade hållning i fråga om Afrikas horn,

b) bidra till att upprätthålla en överblick över unionens alla verksamheter och nära samarbeta med relevanta EU-delegationer och medlemsstater.

Artikel 4

Genomförande av uppdraget

1. Den särskilda representanten ska under ledning av den höga representanten ansvara för uppdragets genomförande.

2. Kusp ska upprätthålla en privilegierad förbindelse med den särskilda representanten och vara dennes främsta kontaktpunkt med rådet. Kusp ska, utan att det påverkar den höga representantens befogenheter, ge den särskilda representanten strategisk och politisk vägledning inom ramen för uppdraget.

3. Den särskilda representanten ska samarbeta och nära samordna sitt arbete med utrikestjänsten och dess relevanta avdelningar.

Artikel 5

Finansiering

1. Det finansiella referensbelopp som är avsett att täcka utgifterna i samband med den särskilda representantens uppdrag för perioden 1 juli 2021–31 augusti 2022 ska vara 2 750 000 EUR.

2. Utgifterna ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens allmänna budget.

3. Förvaltningen av utgifterna ska regleras genom avtal mellan den särskilda representanten och kommissionen. Den särskilda representanten ska ansvara för alla utgifter inför kommissionen.

Artikel 6

Stabens inrättande och sammansättning

1. Inom ramen för sitt uppdrag och de ekonomiska medel som ställts till förfogande ska den särskilda representanten ansvara för inrättandet av en stab. Staben ska besitta den expertis inom specifika politiska frågor som uppdraget kräver. Den särskilda representanten ska snarast informera rådet och kommissionen om stabens sammansättning.

2. Medlemsstaterna, unionens institutioner och utrikestjänsten får föreslå att personal ska utstationeras för att arbeta tillsammans med den särskilda representanten. Lönen till sådan utstationerad personal ska betalas av medlemsstaten, av den berörda unionsinstitutionen respektive av utrikestjänsten. Experter som medlemsstaterna utstationerar vid unionsinstitutioner eller utrikestjänsten får också placeras för att arbeta tillsammans med den särskilda representanten. Internationell kontraktsanställd personal ska vara medborgare i en medlemsstat.

3. All utstationerad personal ska lyda administrativt under den utsändande medlemsstaten, unionsinstitutionen eller utrikestjänsten och ska utföra sina uppgifter och agera till förmån för den särskilda representantens uppdrag.

4. Den särskilda representantens personal ska samlokaliseras med berörda avdelningar inom utrikestjänsten eller berörda EU-delegationer för att säkerställa samstämmighet och enhetlighet i deras respektive verksamheter.

Artikel 7

Privilegier och immunitet för den särskilda representanten och dennes personal

Privilegier, immunitet och övriga garantier som är nödvändiga för att den särskilda representanten och dennes personal utan hinder ska kunna fullfölja uppdraget ska på lämpligt sätt fastställas i överenskommelse med värdländerna. Medlemsstaterna och utrikestjänsten ska lämna allt stöd som behövs för detta.

Artikel 8

Säkerheten för säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter

Den särskilda representanten och medlemmarna av dennes stab ska respektera de principer och miniminormer för säkerhet som fastställs i rådets beslut 2013/488/EU ([5]).

Artikel 9

Tillgång till information och logistiskt stöd

1. Medlemsstaterna, kommissionen, utrikestjänsten och rådets generalsekretariat ska säkerställa att den särskilda representanten får tillgång till all relevant information.

2. Unionens delegationer i regionen och/eller medlemsstaterna ska vid behov tillhandahålla logistiskt stöd i regionen.

Artikel 10

Säkerhet

I enlighet med unionens säkerhetsstrategi för personal som utstationeras utanför unionen i en operativ kapacitet enligt avdelning V i fördraget, ska den särskilda representanten, i enlighet med sitt uppdrag och med hänsyn till säkerhetssituationen i ansvarsområdet, vidta alla åtgärder som rimligen kan genomföras för säkerheten för all personal som lyder direkt under den särskilda representanten, särskilt genom att

a) upprätta en specifik säkerhetsplan på grundval av vägledning från utrikestjänsten, inbegripet specifika fysiska, organisatoriska och förfarandemässiga säkerhetsåtgärder, med anvisningar för säker personalförflyttning till och inom ansvarsområdet samt hantering av säkerhetstillbud, och inklusive en beredskaps- och evakueringsplan,

b) säkerställa att all personal som utstationeras utanför unionen är högriskförsäkrad i enlighet med vad som krävs för förhållandena i ansvarsområdet,

c) säkerställa att alla medlemmar av den särskilda representantens stab som ska utstationeras utanför unionen, inbegripet lokalt kontraktsanställd personal, genomgår lämplig säkerhetsutbildning före eller vid ankomsten till ansvarsområdet, grundad på den riskklassificering som utrikestjänsten tilldelat det området,

d) säkerställa att alla överenskomna rekommendationer som görs i samband med regelbundna säkerhetsbedömningar genomförs samt skriftligen rapportera till den höga representanten, rådet och kommissionen om genomförandet av dessa och om andra säkerhetsfrågor inom ramen för de regelbundna lägesrapporterna och en slutlig övergripande rapport om genomförandet av uppdraget.

Artikel 11

Rapportering

Den särskilda representanten ska regelbundet lämna muntliga och skriftliga rapporter till den höga representanten och Kusp. Den särskilda representanten ska också vid behov rapportera till rådsarbetsgrupper. Regelbundna rapporter ska spridas via Coreu-nätet. Den särskilda representanten får avge rapporter till rådet (utrikes frågor). I enlighet med artikel 36 i fördraget får den särskilda representanten medverka när Europaparlamentet informeras.

([5]) Rådets beslut 2013/488/EU av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 274, 15.10.2013, s. 1).

Artikel 12

Samordning

1. Inom ramen för strategin ska den särskilda representanten bidra till enhetlighet, konsekvens och effektivitet i unionens åtgärder och bidra till att säkerställa att alla unionens instrument och medlemsstaternas insatser fungerar samstämmigt, i syfte att uppnå unionens politiska mål. Kontakter med medlemsstaterna ska eftersträvas när det är lämpligt. Den särskilda representantens verksamhet ska samordnas med den verksamhet som bedrivs av utrikestjänsten, unionens delegationer och kommissionen samt med den verksamhet som bedrivs av andra särskilda representanter som är verksamma i regionen. Den särskilda representanten ska regelbundet lämna information till unionens delegationer och medlemsstaternas beskickningar i regionen.

2. På fältet ska nära kontakter upprätthållas med de berörda cheferna för medlemsstaternas beskickningar, cheferna för unionens delegationer och cheferna för GSFP-uppdrag och GSFP-insatser. Dessa ska på bästa sätt bistå den särskilda representanten vid genomförandet av uppdraget. Den särskilda representanten ska i nära samordning med de relevanta unionsdelegationerna ge befälhavaren för Eunavfor Atalanta, uppdragschefen för EUTM Somalia och uppdragschefen för Eucap Somalia lokal politisk vägledning. Den särskilda representanten, EU:s insatschefer och den civila insatschefen ska efter behov rådgöra med varandra. Den särskilda representanten ska även upprätta förbindelser med andra internationella och regionala aktörer på fältet.

Artikel 13

Bistånd i samband med anspråk

Den särskilda representanten och dennes personal ska bistå med att tillhandahålla uppgifter för att bemöta alla anspråk och förpliktelser som härrör från uppdragen för tidigare särskilda representanter för Afrikas horn, och ska för detta ändamål tillhandahålla administrativt bistånd och tillgång till relevanta handlingar.

Artikel 14

Översyn

Genomförandet av detta beslut och dess samstämmighet med andra insatser från unionens sida i regionen ska ses över regelbundet. Den särskilda representanten ska förelägga den höga representanten, rådet och kommissionen regelbundna lägesrapporter och en slutlig övergripande rapport om genomförandet av uppdraget senast den 31 maj 2022.

Artikel 15

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den 21 juni 2021.

På rådets vägnar
J. BORRELL FONTELLES
Ordförande